T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/724
KARAR NO : 2026/54
KARAR TR : 16/02/2026

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezası niteliğindeki *"ruhsatsız kazı yapılması cezası"*nın iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T. T. A. Ş.
Vekili : Av. S. A. A.
Davalı : Çiğli Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. C. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı şirket vekili, nde ruhsatsız kazı yapıldığı gerekçesiyle, 22/10/2024 tarihli hatalı uygulama ceza tutanağının düzenlendiği, bu tutanağa yapılan itirazın reddedildiği ileri sürülerek, Çiğli Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğünün 20/11/2024 tarih ve 15783 sayılı yazısıyla bildirilen ruhsatsız kazı yapılmasına ilişkin 19/11/2024 tarih ve 204.000 TL tutarındaki tahakkuk fişinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İzmir 8. İdare Mahkemesi 24/02/2025 tarih ve E.2024/1664, K.2025/234 sayılı kararı** ile, davada adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü gereğince görev yönünden reddine karar vermiş, karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi 17/09/2025 tarih ve E.2025/1477, K.2025/1613 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idarece ne hat çekmek maksadıyla 8109 sokakta İZSU'nun temiz su branşmanı için yapmış olduğu kazı güzergahı kullanıldığı, 8109-8108 sokak keşiminde ruhsat alınmadan kaçak kazı yapıldığının tespit edilmesi üzerine Çiğli Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü Altyapı Koordinasyon Birimi tarafından davacı şirkete ruhsatsız kazı yapıldığından bahisle 22.10.2023 tarihinde Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Kuruluş, Görev, Çalışma ve Usulleri Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen AYKOME ilke ve kararlarına uyulmadığı için 204.000,00-TL para cezası verilmesine ilişkin işlemin tesis edildiği, davacı şirket tarafından yapılan itirazın davalı idarenin 20.11.2024 tarih ve 15783 sayılı işlemiyle reddedilerek 19.11.2024 tarihli tahakkuk fişinin düzenlenmesi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin

Olayda, dava dosyası ile uyuşmazlığın çözüme kavuşturulması için Mahkememizin 06.01.2025 tarihli ara kararı ile davalı idareden söz konusu tutarın hangi mevzuat hükümleri uyarınca tahakkuk ettirildiğinin sorulması üzerine ara kararına verilen cevabi yazı ve eklerinin incelenmesinden, dava konusu işlemin dayanağının AYKOME Yönetmeliğinin olduğunun belirtildiği görülmektedir.

Bu durumda, uygulanan idari para cezasının 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Kuruluş, Görev, Çalışma Ve Usulleri Uygulama Yönetmeliğinin ilgili hükümleri dayanak alınarak verildiği ve talep edilen cezai işlemin idari para cezası niteliğinde olduğu 2464 sayılı Kanun ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Kuruluş, Görev, Çalışma Ve Usulleri Uygulama Yönetmeliği uyarınca verilecek para cezalarına karşı yapılacak itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ve Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağının belirtildiği dikkate alındığında, idari para cezasına karşı açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı mercilerinin görev alanında bulunduğu sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliği 05/12/2025 tarih ve D.İş No:2025/5322 sayılı kararı** ile, davada idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle başvuru konusu edilen talebin idari yaptırım kararı hükmünde olmaması karşısında Hakimliklerince incelenebilecek kararlardan olmadığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/1 maddesi uyarınca "idari para cezası" ve "mülkiyetin kamuya geçirilmesi" idari yaptırımlarına karşı yapılacak başvurular haricinde, eğer özel kanuni bir düzenleme yoksa, diğer idari tedbirlere karşı yapılacak başvurularda "sulh ceza hâkimliğinin" hiçbir şekilde kazai inceleme görev ve yetkisi bulunmamaktadır. "İdari para cezası" ve "mülkiyetin kamuya geçirilmesi" idari yaptırımları haricinde diğer idari yaptırımları düzenleyen ilgili kanunlarda kanun yoluna ilişkin bir hüküm olmaması halinde, kanun yolu mercii Anayasa gereği idari yargıdır. 5326 sayılı Yasa'nın 3/1-a bendinin "Bu Kanunun... idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde ... uygulanır" şeklindeki hükmü, 5326 sayılı Yasanın 27/1 maddesi ve Anayasanın yargı kolu ayrımına ilişkin hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde ancak "idari para cezası" ve "mülkiyetin kamuya geçirilmesi" idari yaptırımları bakımından caridir.

Diğer bir ifadeyle, Kabahatler Kanunu'nun tüm genel hükümleri sadece idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımı gerektiren kabahatlerde uygulanabilir. Bu iki idari yaptırım dışında başka idari yaptırım uygulanacağı öngörülen kabahat filleri bakımından Kabahatler Kanunu'nun genel hükümlerinin hiçbirisinin uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Ayrıca Kabahatler Kanunu'nun 27 nci maddesinin 8. fıkrasında idarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görüleceği düzenlenmiştir.

Uyuşmazlığın, yapılan çalışmada ruhsat alınmadan kaçak kazı yapıldığından bahisle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tanzim edilen tahakkuk fişinin iptaline

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin

ilişkin olduğu, İdare Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay'ın birçok kararında bahse konu duruma ilişkin dosyaların esastan incelendiğinin anlaşıldığı, idarece yapılan işlemin mahiyeti ve Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesi de gözetildiğinde itiraza konu yaptırımların idari yargının görev alanına girdiği ve söz konusu kararların Sulh Ceza Hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığı anlaşılmakla, itiraz edenin iş bu talebinin 5326 sayılı Yasa'nın 28/1-b maddesi uyarınca görevsizlik nedeniyle usulden reddine ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ..."

5. Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ve idari yargı dosyasına ilişkin karar suretleri Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Mustafa EROL, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/02/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

11. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

12. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin

13. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

14. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

15. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, ruhsatsız kazı yapıldığından bahisle, Çiğli Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğünün 20/11/2024 tarih ve 15783 sayılı yazısıyla bildirilen 19/11/2024 tarih ve 204.000 TL tutarındaki tahakkuk fişinin iptali istemiyle açılmıştır.

18. Dava dosyasının incelenmesinden; adresinde davalı idare personeli tarafından yapılan saha kontrolünde, 8109-8108 sokak keşiminde ruhsat alınmadan kazı yapıldığının tespit edilmesi üzerine, Çiğli Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü Altyapı Koordinasyon Birimi tarafından, AYKOME ilke ve kararlarına uyulmadığı için (Belediye Meclisinin 12/10/2023 tarih ve 84516765-301.05/77 sayılı) Fen İşleri Müdürlüğü 2024 Mali Yılı tarife cetveli uyarınca, 22/10/2023 tarih ve 204.000 TL'lik hatalı uygulama ceza tutanağı düzenlendiği, davacı şirket tarafından cezaya yapılan itirazın davalı idarece reddi üzerine, 19/11/2024 tarihli tahakkuk fişinin düzenlendiği ve davacı tarafa tebliğ edilmesi üzerine bu tahakkuk fişinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı; davalı idarenin cevap dilekçesinde *"dava konusu işlemin dayanağının Aykome Yönetmeliği olduğu, Yönetmelik gereği ruhsat alınmadan kazı yapıldığından davacı hakkında cezai işlem uygulandığının"* belirtildiği anlaşılmaktadır.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezası niteliğindeki *"ruhsatsız kazı yapılmasından kaynaklanan ceza bedeli"*nin 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

20. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin

bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

21. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin başvurusunun reddi ile Hakimlikçe verilen 05/12/2025 tarih ve D.İş No:2025/5322 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin başvurusunun reddi ile Hakimlikçe verilen 05/12/2025 tarih ve D.İş No:2025/5322 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/02/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan YAŞAR	Bayram ŞEN	Döndü Deniz BİLİR	Mustafa EROL

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MByULxE - QC/lRMj - LsOOwLB - X+zIm8= ile erişebilirsin